

**Bavaria Sancta Maximiliani Sereniss. Principis Imperii,
Comitis Palatini Rheni, Vtrivsq. Bav. Dvcis Avspiciis**

Rader, Matthäus

Monachii, 1615

Serenissimo Principi Maximiliano, Comiti Palatino Rheni, Magno Principi
Boiorvm, Matthævs Radervs E Societate Iesv Salutem, felicitatem, &
multos annos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79686)

SERENISSIMO PRINCIPI
MAXIMILIANO,
COMITI PALATINO RHENI,
MAGNO PRINCIPI BOIORVM,

MATTHÆVS RADERVS

E SOCIETATE IESV

Salutem, felicitatem, & multos annos.

RItè & ordine facis, MAXIMILIA-
NE PRINCEPS, cùm popularium
SANCTORVM, qui olim in terrâ
Boicâ vel nati sunt, vel in eadêm
versati, vel ibidem denati, curam suscipis, vt
ipsi vicissim tui, tuèq; gentis tutelam gerant;
nunquam enim gratis coli se patiuntur SAN-
CTI. Et sanè si rem ad veras rationes exigere
velimus, omnium imperiorum felicitatem à
sanctissimis religionibus pēdere ex omni an-
tiquitatis sacrâ & ciuili memoriâ deprehen-
demus. Semper enim armorum potentiâ,
virtus potior fuit & religio. Ita tres maximi
nominis Christiani Principes, gentiumque
victores, Constantinus, Theodosius, Caro-
lus Magnus nos docuere, qui non solum suis
A 2 religi-

EPISTOLA AD SERENISS.

religionibus supremum numen sanctissimè adorauerunt; sed eos etiam, qui pro testando Christi nomine & numine sanguinem per omnia vltima supplicia expēderunt, religiosissimè coluerunt. Constantinus certè Eusebio Cæsareæ Palæstinæ antistiti negotium dedit, vt ex omni orbe purpuratorum Christi testium dicta, facta, vitæque & mortes in litteras mitteret, & omni posteritati legēdas consecraret. Idem ferunt à Theodosio curatum. De Carolo Magno nulla dubitatio est, Vsuardum religiosissimum & doctissimum virum ad fastos Martyrum, vt illos Tertullianus appellat, componendos impellente.

Iam Romana Ecclesia omnium gentium Magistra, reliquis omnibus exemplo præiuit, cū, auctore Clemente, septem Principes Diaconi, heroum Christianorum res gestas, per distributas vrbis regiones collegere, & in acta Martyrum misere. Quorum studio excitatæ singulæ populorum Ecclesiæ suos conquirere sanctos, & per Calendas & annum digerere instituerunt. Hinc nati tot libri Natalium Sanctorum, tot Græcorum MENÆA, MENOLOGIA, TRIODIA, HOROLOGIA, quibus

quibus docetur, quo quisq; die menséque celebrandus & colendus sit. Hinc omnes Christianæ prouinciæ, regna, Episcopia, parœciæ PROVINCIALES SANCTOS in tabulas retulêre. Hinc singulæ prope vrbes certos quosdam & peculiare Diuos magno Reipub. bono venerantur. Iam religiosæ familiæ SS. Benedicti, Dominici, Francisci, aliorumque suos quoque domesticos ex suo corpore sanctius defunctos annotauêre, publicisque tabulis edidêre. Poterant his & debebant orbis totius Christiani documentis etiam illi moueri, qui hodie bellum impium Sanctis indixêre, horum cineres & manes, ritu canum cruêre, & vel igni, vel vndis damnauêre, ipsos etiam Diuos crematuri vel mersuri, si copia illorum foret,

Quod genus hoc hominum, quæue hunc tam barbara morem

Permittit patria? hospitio prohibemur arenæ.

Bella cient, primæque vetant consistere terrâ.

Si genus humanum & mortalia temnitis arma,

At sperate Deum memorem fandi atque nefandi.

Sanè etiam gigantum more, theomachi in cælum ituri, si per ipsos sit, vt inde Georgios, Catharinas, Christophoros, Hippolytos deturbent, atq; ex rerum naturâ deletos omnino tollant, aboleantque.

EPISTOLA AD SERENIS.

Vellos Diui, Diuagomnes

----- *Sed præstat motos componere fluctus.*

Nos, quo infestius illi in superos feruntur,
hoc maiore veneratione eosdem more maio-
rum prosequamur; Audirent nobiscum san-
ctissimum & doctiss: Ambrosium: HONORO,
inquit, IN CARNE MARTYRIS, EXCEPTAS PRO
CHRISTI NOMINE CICATRICES: HONORO PER
CONFESSIONEM DOMINI, SACRATOS CINERES:
HONORO IN CINERIBVS, SEMINA ÆTERNITA-
TIS: HONORO CORPVS, QVOD MIHI DOMINVM
MEVM OSTENDIT DILIGERE; QVOD ME PRO-
PTER DOMINVM, MORTEM DOCVIT NON TI-
MERE: HONORO CORPVS, QVOD CHRISTVS
HONORAVIT IN GLADIO; QVOD CVM CHRI-
STO REGNABIT IN CÆLO. Adirent nobiscum
ductore Chrysostomo, Sanctorum tumulos,
eosdemque contrectarent, summâque fide &
religione complecterentur, vt aliquem inde
spiritum pietatis haurirent. ὧν ἡ παρὰ τὸν αἵματος, ait Gre-
gorius ille cælestium literarum interpres co-
gnomento Theologus, αἵματος μόνον, ἡ μικρὰ σύμβο-
λα πάλαι, ἵσα δὲ τῶσι τοῖς σώμασι, ἡ σώματα ἵσα ταῖς αἰσάσι ψυχαῖς.
Quorum vel exiguae sanguinis stillæ, vel modica necis indicia idem possunt, quod
corpora; corpora, quod sanctæ ipsorum animæ. Sanctè facis, opti-
me Principum, quando ad sanctæ antiquita-
tis exemplum non solum receptas cælo San-
ctorum mentes veneraris, sed exuias etiam
corpo-

corporum Sanctorum in terris vndique con-
 quiris, annales vitæ discis, rerum gestarum
 memorias eruis, & in lucem profers, non con-
 tentus notissimis tantum, & celebratissimi
 nominis Sanctis Bauariæ, RVPERTIS, BONI-
 FACIIS, EMMERAMMIS, SEVERINIS, VALEN-
 TINIS, CORBINIANIS, HENRICIS, CVNE-
 GVNDIS, OTHONIBVS, ELISABETHIS, HED-
 VVIGIS, colendis, & ante hac semper cultis:
 omnes etiam alios populares sanctos in vul-
 gus minùs notos celebrare studes, dum sin-
 gulos tam accuratè curiosèque inuestigari,
 tam studiosè conscribi, tam eleganter cæla-
 ricurasti, ac si id vnum in omni vitâ ageres &
 cogitares: Ipsi superi tibi sine dubitatione
 hanc mentem iniecerunt, qui suum tibi pa-
 trocinium, tot beneficijs prouocati nūquam
 negabunt. Nec vllus dubito, quin omnes ad
 tui, patriæque custodiam properent, tuæq;
 salutis, à quâ publica nunc pendet, curam vl-
 tro suscipiant & profiteantur. quid enim est
 aliud RELIGIO PRINCIPVM, quàm TVTELA
 REGNORVM?

Quòd frontem libri, titulo BAVARIÆ
 SANCTÆ insignitam vides, facilè pro tua

A 4 sapien-

sapientiâ cognoscis ex re natam esse appellationem. Nam vt omnes Boicæ terræ partes circumspicias, nullum ferè locum inuenies, vbi non illustria sanctitatis religionisque vestigia deprehendas; vrbes, oppida, fora, pagi, vici, agri, siluæ, montes, valles, Catholicam & priscam religionē in Bauariâ spirant & ostendunt. Plena omnia sacris ædibus, amplis Coenobijs, nouis Collegijs, augustissimis Templis, innumeris passim ædiculis, religiosissimis sacrarijs, suburbanis cippis, peregrinorum xenodochijs, ægrorum nosocomijs, miserorum Adelpho-geronto-orphanotrophijs. Tot ditia antistitum Episcopia; tot ample Pontificum sedes; tot sacri Canonico-
rum coetus & cathedræ; tot vbiq; per omnem prouinciam nobiles parœciæ; tot religiosi sacrorum hominum ordines; tot religiosorum asceteria; tot sacrarum virginum contubernia & parthenones, tot sacra sepul-
torum passim ossaria, tot publica vrbium cœmeteria, tot pia conditoria, sanctęq; cryptæ. Magnam denique in Boicâ, terræ partem sacra obtinent, vt labor sit singulorum nume-
rum inire, cum tota regio, nil nisi religio, &
vnum

vnum quoddam commune gentis templum videatur..

Quid de religiosissimis ædibus, prodigiorum, & votorum, anathematúmque miraculis inclitis dicam? Ascendamus Andecensem montem, qui à sanctitate nomen accepit, & est quodammodo commune Cælitum Mausolæum; tot ibi Beatorum seruantur cineres, tot pignora sanctitatis custodiuntur, quæ à frequentissimis tam aduenis, quàm indigenis adeuntur, qui noua quotidie beneficia, Deo Diuisque gratulantur.. Descendamus ad multas & religiosissimas Saluatoris nostri sedes, vbi sacratissimus illius sanguis, & sanctissimum ipsius corpus miraculo cognitum, quatuor aut quinque templis adoratur. Iam magna DEI Mater, & Cæli imperatrix, augustissimæque Virgo, quot locis consecratis colitur, vbi quotidie miseris auxilia, quæ naturæ vim excedunt, mortalibus porriguntur..

Celebratur notissima & nobilissima, antiquissimæque sedes Oetingana; visitur frequenter Virgo Ætalenfis; colitur assiduè Duntenhufiana, Aufkirchensis, Bobergiana, Allerstorffensis, Beisenbergiana, & in regiâ Boiorum

rum, ad cryptam Monacensis; alibi que passimaliæ non paucae. Habent & Diui sua nobilissima templorum domicilia, ubi supplicantibus succurrunt, & mille morborum genera pellunt, mille corporum vitia emendant. D. SEBASTIANVS Eberspergæ, QVIRINVS Tegorij, BENNO Monachij, LEONARDVS, NANTVINVS, RATHO seu RASSO, suo quisque, aliique complures, templo honorati; & quasi commune omnium domicilium Andexij, qui locus est omnium ægrorum & miserorum, publicum quodammodo atrium & asylum. Sed hæc omnia velut auctarium accessere nominis BAVARIÆ SANC-TÆ indigetandi. Mihi Diui ipsi titulum suggererunt, qui vel in Boicâ sunt nati, vel ibidem, vt supra monui, extincti, vel in eadem aliquamdiu morati, eandem præclaris factis illustrarunt; quos tua, magne Princeps, auctoritate scribendos jam olim suscepi. Quantum ergo tibi jam omnis Boica Sanctis suis auctior & beatior, quos ipsa non omnes agnoscebat, debeat, grata cum ipsis Diuis popularibus agnoscit, qui tuis auspicijs è tenebris in lucem quasi denuo nati, tui memores,

mores, viuo, mortuoque gratiam reponent.
Sed Deus Opt. M. Sanctorum omnium sanctissimus conditor faxit, vt illis olim accensus, & ipse inter illos & cum illis, quod etiam atque etiam vouemus, triumphes & colaris.
Monachij, Calendis Ianuarijs. c10. 100. xv.

SANCTO